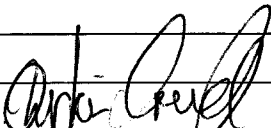
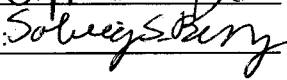

KSK-notat nr.: 1/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Altin Kraft AS / Rapfossan kraftverk	
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag / Namdalseid	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.
Saksbehandler:	Solveig Silset Berg	Sign.
Dato:	13 JAN 2012	
Vår ref.:	NVE 200802426-33	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Rapfossan kraftverk i Namdalseid kommune, Nord-Trøndelag fylke

Innhold

Sammendrag	1
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	12
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	15
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	18
NVEs vurdering	22
NVEs konklusjon	29

Sammendrag

Altin kraft AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Rapfossan kraftverk i Oksdøla i Namdalseid kommune i Nord-Trøndelag fylke. Det søkes om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 38,2 km². Middelvannføringen er beregnet til 1,99 m³/s, og omsøkt maksimal slukeevne er 3,0 m³/s, som tilsvarer 150 % av middelvannføringen. Laveste slukeevne vil være 0,89 m³/s som tilsvarer ca. 45 % av middelvannføringen. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 100 l/s. 5-persentilverdi for sommer- og vintervannføring er estimert til henholdsvis 152 l/s og 204 l/s. Det søkes om slipp av minstevannføring på 100 l/s hele året. Planlagt installert effekt er på 1,9 MW. Kraftverket vil utnytte et fall på 77 m, mellom inntak på kote 115 og kraftstasjon på kote 38 og vil gi en midlere årlig produksjon på ca. 5,5 GWh.

Det er registrert et område med rikmyr (type B område, oppført som VU i DN-håndbok 13) i influensområdet. Et helårs leveområde for jerpe vil bli berørt av utbyggingen. Det er registrert fossefall i området. Inntaksdammen vil kunne redusere et område oppstrøms demningen som er lokalt viktig for ørret. Oksdøla er et lakse- og sjørrettførende vassdrag opp til Storfossen. Storfossen ligger ca. 1 km nedstrøms planlagt kraftstasjon.

Namdalseid kommune mener at det kan gis konsesjon under visse forutsetninger. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener at det ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at Fylkesmannen kan avgi en høringsuttalelse. Sametinget påpeker at Fovsen-Njaarke/Fosen reinbeitedistrikt de senere årene har opplevd et betydelig press mot sine beiteområder og understreker derfor nødvendigheten av at det gjøres en vurdering av de samlede effektene av alle utbyggingsplaner og tiltak innenfor det berørte reinbeitedistriktet. Statens vegvesen har kommentarer knyttet til sitt fagområde. Statskog opplyser om en vei som kan bli skadet oppstrøms inntaket.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag mener at prosjektet mest sannsynlig ikke vil medføre endring i bruken av området. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går i mot en utbygging. Argumentene mot en utbygging er knyttet til manglende undersøkelser på fugl, ål og elvemusling. Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag tilrår ikke en utbygging bl.a. pga reduserte landskapsmessige verdier. Nord-Trøndelag Turistforening, Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag og Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag har sluttet seg til uttalelsen.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

De største ulempene ved tiltaket er etter NVE sitt syn plassering av kraftstasjon i et særdeles krevende terreng. Her må det legges stor vekt på en god landskapsmessig utforming og istandsetting.

NVE mener at det må gjennomføres avbøtende tiltak dersom Rapfossan kraftverk skal få konsesjon. Ved å slippe tilstrekkelig minstevannføring gjennom hele året og installere en omløpsventil vil en til en viss grad kunne opprettholde forholdene for fisk, fossefall og bunndyrfauna i elva. Det vil være viktig ved en ev. konsesjon at man unngår å berøre områder med rikmyr.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Altin Kraft A/S tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Rapfossan kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Altin kraft AS, datert 1.9.2010:

" ...

Altin kraft AS søker om å utnytte vannfallet i Oksdøla i Namdalseid kommune i Nord- Trøndelag fylke til kraftproduksjon. Det søkes herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Rapfossan kraftverk

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Rapfossan kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte søknad med vedlegg.

Gjennom NVEs signaliserte prioritering av søknader på kraftprosjekt i Midt-Norge, håper vi på en snarlig behandling av søknaden."

Hoveddataene for det planlagte kraftverket er som følger:

Rapfossan kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	38,2
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	62,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	52,0
Middelvannføring	m ³ /s	1,99
Alminnelig lavvannføring	l/s	100
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	152
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	204
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	115
Avløp	moh.	38
Lengde på berørt elvestrekning	m	900
Brutto fallhøyde	m	77
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,176
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,0
Slukeevne, min	m ³ /s	0,89
Tilløpsrør, diameter	mm	1200
Tilløpsrør lengde	m	900
Installert effekt, maks	MW	1,9
Brukstid	timer	2850

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,25
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	2,25
Produksjon, årlig middel	GWh	5,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	21,8
Utbyggingspris	kr/kWh	3,96

Rapfossan kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	2,1
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,1
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde jordkabel	m	300
Nominell spenning	kV	22

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 17.08.2011 sammen med representanter fra tiltakshaver, kommunen, Fylkesmannen og konsulent for prosjektet.

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Namdalseid kommune har i kommunestyremøte den 16.12.2010 vedtatt følgende:

”...

1. *Utbygging av Rapfossan kraftverk vil gi liten negativ effekt på andre kjente interesser og hensyn i området, og bør av hensyn til den positive effekt tiltaket vil ha på energitilførsel regionen, og av hensyn til tiltakets næringsmessige betydning lokalt, gjennomføres.*
2. *Kommunen kan ikke se at det foreligger alternative utbyggingsmåter, som vil skåne kjente interesser bedre enn valgte løsning*
3. *Forutsetningen for gjennomføring av tiltaket er følgende:*
 - a. *Minstevannføring settes til 100 l/s*
 - b. *Det etableres en forbitappingsventil i inntaket for mest mulig skånsom regulering av påslipp i elva.*
 - c. *Rør- og vegtrase legges utenfor registrerte rikmyrer i området*
4. *Dersom Fylkesmannes ønske om ytterligere feltundersøkelser med hensyn til ål og hekkende fugl, imøtekommes, forutsettes at Namdalseid kommune gjøres kjent med*

resultatene fra disse undersøkelsene, og at kommunen gis mulighet til å avgi ny uttalelse med bakgrunn i eventuelt nye opplysninger."

Vi refererer videre til kommunens vurdering:

"Vurdering:

Det bør for Namdalseid kommune være et ønske om utnytting av lokale, fornybare energiresurser, med basis i kommunen sitt ønske om å rette fokus mot klima og energi. Utnytting av slike resurser vil både medføre at kommunen i mindre grad blir netto energiimportør, og det vil være med på å sikre en miljøgevinst i et større perspektiv.

Det er imidlertid viktig at utnytting av slike energiresurser ikke unødig går på bekostning av andre interesser som kommunen også må søke å ivareta, eks hensynet til inngrepsfrie områder, behovet for en fornuftig forvaltning av vassdrag, og allmennhetens behov for områder for rekreasjon. I dette tilfellet er det funnet fram til en utbygging som etter all sannsynlighet ivaretar alle disse hensynene på en fornuftig måte, forutsatt at de påpekte hensynene til rikmyrer i rør- og vegtraseen tas, og at regimet for påslipp/avstenging av vatn kan kjøres på en skånsom måte. Videre vil tiltaket være med på å styrke næringsgrunnlaget lokalt, gjennom det lokale eierskapet i selskapet som søker konsesjon.

De påpekte negative konsekvensene tiltaket vil ha for friluftsliv, biologisk mangfold, jord- og skogbruk og reindrift må vurderes som betydelig mindre enn de positive virkningene av tiltaket med hensyn til kommunens energibalanse og det næringsmessige aspektet i saken.

Det er imidlertid svakheter i konsekvensutredningen i og med at feltundersøkelsen er foretatt på en tid på året da vesentlige deler av det som burde ha vært beslutningsgrunnlaget ikke lot seg undersøke, og siden ål som enkeltart ikke er undersøkt. Dersom Fylkesmannens ønske om en tilleggsundersøkelse imøtekommes, vil dette gi et annet beslutningsgrunnlag enn det som ligger i dag. For kommunen vil det i et slikt tilfelle, være naturlig at vi får saken til uttalelse på nytt."

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag uttaler i brev av 5.10.2010

"...

Fylkesmannen konstaterer at det for framlagte konsesjonssøknad for Rapfossen kraftverk ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at Fylkesmannen kan avgi en høringsuttalelse.

For at Fylkesmannen skal kunne gi en endelig høringsuttalelse må det gjennomføres tilleggsundersøkelser for følgende tema:

- Ornitologiske undersøkelser i berørt område på en tid av året (medio mai - primo juli) som gjør at vanntilknnyta fuglearter kan registreres på en faglig forsvarlig måte.*
- Undersøkelse for å avklare mulig forekomst av Ål på berørt elvestrekning."*

Vi refererer videre til saksutredingen:

"...

Fylkesmannen vil innledningsvis påpeke at ny Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) av 01.07.2009 er et sentralt regelverk som setter klare føringer for forhold som berører miljøforhold og biologisk mangfold.

Fylkesmannen finner imidlertid ikke at dette lovgrunnlaget er omhandlet i framlagte søknad. Dette kan skyldes at søknaden synes å være utarbeidet før Naturmangfoldloven ble vedtatt. Fylkesmannen forutsetter allikevel at Naturmangfoldloven legges til grunn ved endelig behandling av framlagte konsesjonssøknad. Fylkesmannen vil i tilknytning til loven særlig peke på §§ 7-12 som uttrykker at:

- *§7 "Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen" (Prinsipper for offentlig beslutningstaking).*
- *§8 "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet" (Kunnskapsgrunnlaget)*
- *§9 "Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet (Føre-var-prinsippet).*
- *§10 "En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for" (Økosystemtilnærming og samlet belastning)*
- *§ 11 "Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter" (Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).*
- *§12 "For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater" (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).*

Små vassdrag er for tiden utsatt for et betydelig utbyggingspress over hele landet, slik også i Nord-Trøndelag. Erfaring de senere år har vist at enkeltvis innebærer slike prosjekt sjelden store nok miljøkonflikter til at NVE avslår konsesjon. Dette kan i neste omgang medføre en "bit for bit- utbygging" med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser.

På denne bakgrunn er det viktig at det foreligger et beslutningsgrunnlag som er tilfredsstillende for vurdering av de miljømessige konsekvenser av omsøkte utbygging. Dette forutsetter at miljøundersøkelsene gjennomføres på en grundig og systematisk måte.

Av de miljøinteresser som erfaringsmessig blir mest berørt ved småkraftutbygging er bl.a. vannfugl/vanntilknyttede fuglearter. Kunnskap om forekomster av disse artene er derfor helt sentralt for vurderinger av konsekvenser en mulig vannkraftutbygging vil kunne medføre.

Fylkesmannen ser derfor med bekymring og en viss undring at det for flere framlagte kraftverks-søknader/-revisjoner de senere år er et gjentakende problem at miljøundersøkelser på flere fagfelt, særlig ornitologiske registreringer, synes å være gjennomført på en svært overfladisk og usystematisk måte, både mht. metoder og tidsrom.

Fylkesmannen konstaterer at det heller ikke for omsøkte Rappossan kraftverk er gjennomført undersøkelser for fuglefauna som er godt nok som beslutningsgrunnlag for en høringsuttalelse.

I konsesjonssøknadens vedlagte miljørapport (s.15) uttales det bl.a. at: "Feltarbeidet ble gjennomført for seint på året til å registrere hekkende fugler. Det ble derfor ikke dokumentert hvilke arter som hekker i området"...

Etter Fylkesmannens vurdering beskriver denne uttalelsen noe av miljørapportens mangler som et faglig beslutningsgrunnlag i en høringsuttalelse.

Videre konstateres at det ikke er gjennomført undersøkelser for mulig forekomst av ål. Vi vil her vise til at denne arten er viet spesiell oppmerksomhet i NVE's veileder nr.3 2009.

Fylkesmannen har tatt opp ovennevnte problemstillinger med NVE ved flere anledninger, både i møter, under felles befaringer og i høringsuttalelser til tidligere kraftprosjekt, og for siste år (2010) kan nevnes:

- Kvernelva — Høylandet kommune
- Mjøsundvatnet — Fosnes kommune
- Storvatnet — Nærøy kommune
- Melaelva — Snåsa kommune
- Gudåa — Meråker kommune
- Reinåa Meråker kommune
- Rappossan — Namdalseid kommune (dette prosjektet)

Fylkesmannen håper nå og har tillit til at våre tilbakemeldinger på disse forholdene kan bidra til at NVE i nye kraftverkssaker sikrer at høringsdokumentene kvalitetsmessig holder et faglig tilfredsstillende nivå før de sendes på høring, også på de fagfelt vi har påpekt.

Konklusjon

Fylkesmannen konstaterer at det for framlagte konsesjonssøknad for Rappossan kraftverk ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at Fylkesmannen kan avgi en høringsuttalelse.

For at Fylkesmannen skal kunne gi en endelig høringsuttalelse må det gjennomføres tilleggsundersøkelser for følgende tema:

- Ornitologiske undersøkelser i berørt område på en tid av året (medio mai - primo juli) som gjør at vanntilknyttede fuglearter kan registreres på en faglig forsvarlig måte.
- Undersøkelse for å avklare mulig forekomst av Ål på berørt elvestrekning."

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag fremmet i brev datert 26.7.2011 innsigelse:

" Vi viser til brev av 08.07.11 vedrørende omsøkte Rappossan kraftverk, og til mottatt e-post i saken 01.06.11 fra NVE med en vurdering av tilleggsundersøkelser i saken.

Vi viser videre til vårt brev av 05.10.10 med henvisning til Naturmangfoldlovens §§ 7-12, med særlig vekt på de prinsipper og krav til kunnskapsgrunnlag som gjelder for offentlig beslutningstaking, jf. §§7 og 8.

Vi vil her gjenta at de krav og forutsetninger som gjelder etter Naturmangfoldlovens §§ 7 og 8 ikke kan anses som oppfylt for konsesjonssøknad Rappossan.

I vårt brev av 05.10.10 pekte vi bl.a. på at: "Av de miljøinteresser som erfaringsmessig blir mest berørt ved småkraftutbygging er bl.a. vannfugl/vanntilknyttede fuglearter. Kunnskap om forekomster av disse artene er derfor helt sentralt for vurderinger av konsekvenser en mulig vannkraftutbygging vil kunne medføre.

Fylkesmannen ser derfor med bekymring og en viss undring at det for flere framlagte kraftverksøknader/-revisjoner de senere år er et gjentakende problem at miljøundersøkelser på flere fagfelt, særlig ornitologiske registreringer, synes å være gjennomført på en svært overfladisk og usystematisk måte, både mht. metoder og tidsrom.

Fylkesmannen konstaterer at det heller ikke for omsøkte Rapfossan kraftverk er gjennomført undersøkelser for fuglefauna som er godt nok som beslutningsgrunnlag for en høringsuttalelse.

I konsesjonssøknadens vedlagte miljørapport (s.15) uttales det bl.a. at: "Feltarbeidet ble gjennomført for seint på året til å registrere hekkende fugler. Det ble derfor ikke dokumentert hvilke arter som hekker i området" ... Etter Fylkesmannens vurdering beskriver denne uttalelsen noe av miljørapportens mangler som et faglig beslutningsgrunnlag i en høringsuttalelse ...".

Fylkesmannen vil med dette gjenta behovet for tilleggsundersøkelser i framlagte søknad. En metodisk undersøkelse i hekkeperioden vil i tillegg til å kartlegge aktuelle vanntilknyttede arter, også kunne avdekke mulige lokaliteter for andre sårbare arter, som rovfugl, ugler, spetter mm, med hekke- og leveområder i berørt område for omsøkte Rapfossan kraftverk, jf. omsøkt Kjeråa kraftverk i Namsskogan kommune med registrerte hekke-lokaliteter for rødlisteartene Jaktfalk og Hønsheauk i og nært inntil prosjektområdet.

Fylkesmannen vil bemerke at vi tidligere har påpekt mangelfulle miljøundersøkelser i flere kraftverkssaker de senere år og der våre vurderinger og krav om tilleggsundersøkelser har blitt etterkommet, jf.: Seterfossen (Namsskogan kommune), Sagelva (Stjørdal kommune), Storåselva (Snåsa kommune), Melaelva (Snåsa kommune).

Fylkesmannen kan ikke se at det foreligger momenter eller forhold som tilsier at det er mindre behov for tilleggsundersøkelser for omsøkte Rapfossan kraftverk enn ovennevnte prosjekter.

Fremming av innsigelse

Ved innføring av ny Plan- og Bygningslov (2009), ble det innført bestemmelser i energi- og vassdragslovgiving, bl.a. for å ivareta innsigelsesadgang som statlige fagetater hadde gjennom tidligere Plan- og Bygningslov, jf. Energilovens § 2-1, Vassdragsreguleringslovens § 6 nr.1. Det gis her også klagerett for de samme parter som har innsigelsesrett.

Framlagte grunnlagsmateriale må anses å være mangelfullt som beslutningsgrunnlag jf. Naturmangfoldlovens §§ 7-8. Aktuelle planområde for omsøkte Rapfossan kraftverk må kunne vurderes å ha potensiale for forekomster av sårbare fuglearter, både vanntilknyttede arter og andre arter, jf. vår merknad foran om omsøkte Kjeråa kraftverk i Namsskogan.

Fylkesmannen finner det derfor ut fra et foreliggende mangelfullt beslutningsgrunnlag nødvendig å fremme innsigelse.

Dersom det gjennomføres tilleggsundersøkelser som avklarer at det ikke er forekomster av sårbare eller trua arter i aktuelle område, eller at eventuelle slike forekomster ikke vil bli negativt berørt av planene, vil Fylkesmannen kunne trekke innsigelsen.

Behov for tilleggsundersøkelser

Fylkesmannen mener det fortsatt er behov for:

- *Ornitologiske undersøkelser i berørt område på en tid av året (medio mai - primo juli) som gjør at viktige lokaliteter for vanntilknøyta fuglearter og eventuelt andre sårbare arter og rødlistearter i berørt område kan registreres på en faglig tilfredsstillende måte.*
- *Undersøkelse for å avklare mulig forekomst av Ål på berørt elvestrekning.*

Konklusjon

Fylkesmannen vil ut fra ovenstående fremme innsigelse til framlagte konsesjonssøknad for Rapfossan kraftverk.

Sametinget uttaler i brev av 3.12.2010:

”...

Arealbruk - reindrift

Tiltaksområdet ligger innenfor grensene til Fovsen-Njaarke/Fosen reinbeitedistrikt. Det ser ikke ut til at Rapfossan kraftverk i seg selv vil medføre store negative konsekvenser for reinbeitedistriktet. Sametinget vil likevel understreke nødvendigheten av at det gjøres en vurdering av de samlede effektene av alle utbyggingsplaner og tiltak innenfor det berørte reinbeitedistriktet. FovsenNjaarke/Fosen reinbeitedistrikt har i de siste årene opplevd et betydelig press mot sine beiteområder gjennom flere konsesjonssøknader for vindkraftverk og høyspentlinjer. Sommeren 2010 ga NVE konsesjon til 4 vindkraftverk samt nettilknytning som vil medføre betydelige ulemper for reindriften innenfor Fovsen-Njaarke reinbeitedistrikt. NVE har også under behandling søknad om bygging av Breivikfjellet vindpark ikke langt fra det omsøkte planområdet for Rapfossan kraftverk. Samlet vil disse utbyggingene sterkt påvirke beiteområdene til Fovsen-Njaarke/Fosen reinbeitedistrikt i negativ retning.

Kulturminner

Det er pr. dags dato ikke registrert samiske kulturminner som vil bli direkte berørt av den omsøkte utbyggingen. Det er dog registrert en boplass i området. Siden det ikke har blitt gjennomført systematiske registreringer med tanke på samiske kulturminner i området, kan det ikke utelukkes at det ikke kan finnes samiske kulturminner som kan bli berørt av tiltaket. Sametinget må derfor foreta en befaring av utbyggingsområdet før vår endelige uttalelse kan gis.

I henhold til kulturminneloven § 10, jf. § 9 er tiltakshaver ansvarlig for å dekke utgiftene forbundet med kulturminneforvaltningens befaring. Tiltakshaver i denne sak er Altin Kraft AS. Før Sametinget kan foreta befaringen må vi av hensyn til eget feltarbeid og egne budsjetter få en skriftlig aksept av vårt budsjettoverslag fra tiltakshaver. Om en slik skriftlig aksept ikke gis ser vi ikke mulighet til å foreta befaringen. Undersøkelsesplikten er dermed ikke oppfylt og tiltaket kan ikke godkjennes, jf. kulturminneloven §§ 8 og 9.

Sametinget ber om at oppfyllelse av undersøkelsesplikten inngår som et konsesjonsvilkår dersom NVE går inn for konsesjon. Sametinget understreker at det ikke under noen omstendigheter kan iverksettes markinngrep i det omsøkte området før det er befart og vi har avgitt vår endelige uttalelse, jf. kulturminneloven §§ 8 og 9.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune.”

Statens vegvesen region midt uttaler i brev av 8.10.2010:

”...

Statens vegvesen har ingen spesielle merknader til selve utbyggingen.

Det forutsettes at det søkes Statens vegvesen om bruk av eventuelle adkomstveger til kraftanlegg/installasjoner, samt at disse anlegges i tråd med de krav vi har til utforming.”

Statskog SF uttaler i brev av 23.9.2010:

”...

Statskog er tidligere informert av grunneierne om tiltaket, da vi har en skogsbilveg som passerer nært Rapfossen. Vi er innforstått med at vegen sannsynligvis må bygges noe om ved inntaksdammen og har ingen innvendinger til at utbygger gjør dette.

Det er for øvrig en feil på kartet i figur 7. Der er vegen tegnet inn som traktorveg og den er tegnet for langt unna elva.

Ved bygging av ca 2 m inntaksdam ved kote 115 vil vannspeilet påvirkes oppover til kote 117 og inn i Oksvold statsallmenning (gnr188 bnr1). Sannsynligvis er dette så lite at det ikke vil ha noen praktisk betydning.

Derimot ser det ut til at vegen tangerer kote 117 ca 100-200m oppstrøms inntaket. Her må utbygger sikre at vegen ikke tar skade ved flom etc.. Vi antar at dette lett kan gjøres ved å legge skutt fjell i fyllinga, evt. løfte vegen noe.”

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag uttaler i brev av 2.12.2010:

”...

I følge arealbrukskart for reindrift brukes området sen høst og tidlig vinter. Området rundt Rapheia og videre sør benyttes som sent vinterbeite.

Konsekvensvurderingen av tiltaket viser at reindriften vil få en ubetydelig (negative) konsekvenser av utbyggingen.

Reindriftsagronomen er enig i vurderingen av konsekvensene for reindrift. Tiltaket vil sannsynligvis ikke medføre endring av bruken av området. Elva har ingen funksjon som stengsel for rein. Adkomstveien vil heller ikke gi økt ferdsel inn i området. Hvis anleggsarbeider skal skje i perioden nov — jan bør reinbeitedistriktet involveres, slik at det ikke medfører negative konsekvenser for reindriften. Reindriftsagronomen har ellers ingen merknader til tiltaket.”

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag uttaler i brev av 24.11.2010:

”...

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går imot at det gis konsesjon til utbygging av Rapfossan i Namdalseid kommune. Konklusjonen er trukket på bakgrunn av følgende forhold:

- *Manglende ornitologiske registreringer. Feltundersøkelsen er gjennomført på et tidspunkt på året hvor det ikke kan registreres hekkefugl.*
- *Det er ikke gjennomført undersøkelser med tanke på om det finnes ål i vassdraget. Ål er i Rødlista 2010 kategorisert som kritisk truet og bestanden har gått dramatisk tilbake siden 1970-årene. Antropogene faktorer som bl.a. tap av habitater og vandringshindre utgjør en viktig trusselfaktor.*

Dette føyer seg inn i rekken av småkraftutbygginger i Nord-Trøndelag, hvor de samme manglene foreligger. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag kan dermed ikke se at kravene til § 7 i Naturmangfoldsloven, "Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen" (Prinsipper for offentlig beslutningstaking), er oppfylt.

I tillegg til dette er det registrert lakseyngel infisert med muslinglarver i vassdraget. Selv om forholdene i Oksdøla ikke ser ut til å gi livsgrunnlag for Elvemusling, er de faktiske forholdene ikke undersøkt.

I forhold til reindrift vil influensområdet være nok et arealinngrep som bidrar negativt for Fosen/Njaarke. En kan ikke vurdere inngrepet isolert sett uten å se på de andre arealinngrepene som reinbeitedistriktet utsettes for. Når det gjelder gjennomførte og planlagte arealinngrep i Fosen reinbeitedistrikt, har næringen flere ganger uttalt at de har nådd en tålegrense for fortsatt drift."

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag uttaler i brev av 10.11.2010:

"...

Ved utbygging av Rapfossan småkraftverk er det planlagt minstevannføring på 79 l/s, som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Sammen med tilsig fra restfelt vil det være lite vann i vassdraget i tørre år. Det er mye trolig at man bare får stående vann nær kraftstasjonen i slike tilfeller. Overløpsvann ved store nedbørsmengder/tilsig vil være med på å opprettholde vannstand i elva i våte perioder. Vinterstid vil den berørte strekningen fryse lettere til på grunn av lav vannstand, samt at det om sommeren vil bli høyere vanntemperaturer i elva ved at vannmassene i større grad enn tidligere påvirkes av lufttemperatur.

I tilfeller der kraftstasjonen stoppes vil alt vannet gå i elva som normalt. Ved start/stopp av kraftstasjonen vil det være raske og store endringer i det hydrologiske vannsystemet. Slike raske endringer vil kunne føre til negative konsekvenser for vassdraget. En mulighet for å redusere konsekvensene er å installere en forbitappingsventil med gradvis struping, dette gjør at man kan styre endringen i vannføring og vannstand og på den måten redusere negative effekter av start/stopp av kraftstasjonen.

Redusert vannføring i elva vil redusere elvas verdi som gyte- og oppvekstområde for stasjonær ørret. Videre er det registrert lakseyngel infisert med muslinglarver i vassdraget. Selv om man ikke har registrert dette i Oksdøla vil elvemusling kunne finnes. Det er heller ikke foretatt undersøkelser om hvorvidt det finnes ål på berørt elvestrekning.

Dalen langs Oksdøla er i følge NGU en viktig grunnvannressurs. Det er ikke undersøkt grundig nok om hvorvidt en utbygging av elva vil påvirke dette.

Utbygging av Oksdøla gir mest lokale virkninger på landskapet, det er i hovedsak Rapfossan som reduseres som landskapselement. Både fossen og inntaksdammen vil være godt synlig. Rapfossan er et lokalt opplevelsesområdet for friluftsliv og det finnes flere jettegryter i fossen. Området som friluftslivsområde vil bli vesentlig redusert.

Det er planlagt 300 meter ny adkomstvei til kraftstasjonen, samt traktorvei langsmed rørgata (900 meter). I traseen for rørgata er det registrert rikmyr og fattigmyr. Flere av myrene ved Oksdøla er rikmyrer med varierende arts mangfold og flere krevende arter, anbefalinger her er å trekke rørgata bort fra myra slik at den ikke ødelegges.

Det er foretatt feltundersøkelser i forbindelse med konsekvensutredning i begynnelsen av september. Dette er noe sent med tanke på tidlige blomsterarter og mulighetene til å observere faktiske plantearter i området. Dette gir en viss risiko for tap av viktig informasjon knyttet til biologisk mangfold. Mange fuglearter er også begynt på trekk sørover slik at det reelle bildet av artssammensetningen vil være mangelfullt. En faglig ornitologisk undersøkelse i den tiden det faktisk finnes fugl i området hadde vært ønskelig (medio mai - primo juli). Nåværende undersøkelse fanger ikke opp vanntilknnyta arter på en faglig forsvarlig måte.

Tiltaksområdet brukes av Fosen reinbeitedistrikt som sein høst og tidlig vinterbeite. Området ligger i ytterkant av bruksområdet og er i dag ikke det området som brukes mest. Men med de enorme utbyggingsplaner man har for området med tanke på vindkraft vil dette kunne endres. På den måten vil småkraftutbygging i Oksdøla være med i den samlede påvirkningen for reindrift i området.

Det er flere effekter som er sammenhengende og vil være innvirkende ved en slik utbygging. 1: man får redusert vannføring og endret fuktighetsregime i elveleiet, 2: det vil bli beslaglagt areal i forbindelse med kraftstasjon, kraftledninger og veier og 3: forstyrrelser i anleggsfase.

Konklusjon

Ut fra de opplysninger som kommer fram i konsesjonssøknaden vil det ikke være tilrådelig å bygge ut Oksdøla. FNF-NT kan ikke gå god for at konsesjon innvilges og ber derfor om at søknaden avslås.

Følgende organisasjoner har sluttet seg til uttalelsen:

Nord-Trøndelag Turistforening v/ Daglig leder Nina Kolstad

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag v/ Fylkesleder Børge Wahl

Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag v/ Leder Stein Narve Kjølvik

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 19.5.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

Offentlige instanser

Fylkesmannen i Nord - Trøndelag

- *Viser til nytt lovverk: naturmangfoldloven. Er ikke omtalt i søknaden.*
- *Stort press på utbygging av små vassdrag i hele landet. Enkeltvis saksbehandling medfører "bit for bitutbygging" med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser.*
- *Det må foreligge et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for vurdering av miljømessige konsekvenser av omsøkte utbygging.*
- *I konsesjonssøknadens vedlagte miljørapport (s.15) uttales det bl.a. at: ... Feltarbeidet ble gjennomført for seint på året til å registrere hekkende fugler. Det ble derfor ikke dokumentert hvilke arter som hekker i området"... Fylkesmannen konstaterer undersøkelser av fuglefauna ikke er gode nok som beslutningsgrunnlag for høringsuttalelser.*
- *Undersøkelser for mulig forekomst av ål er ikke gjennomført.*

Konklusjon

- *FMNT konstaterer at det for fremlagte konsesjonssøknad for Rapfossan kraftverk ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at Fylkesmannen kan avgi en høringsuttalelse.*

- *For at Fylkesmannen skal kunne gi en endelig høringsuttalelse må det gjennomføres tilleggsundersøkelser for følgende tema:*
 - *Ornitologiske undersøkelser i berørt område på en tid av året som gjør at vanntilknyttede fuglearter kan registreres på en faglig forsvarlig måte (medio mai - primo juli).*
 - *Undersøkelser for å avklare mulig forekomst av ål på berørt elvestrekning.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver mener at det ikke er grunnlag for å gjennomføre nye feltundersøkelser før høringen avsluttes. Det vises til vedlagte notat fra AMBIO av 15.04.2011, der det er redegjort ytterligere for hekkende fugl og ål.*

Namdalseid kommune

- *Saken er behandlet i kommunestyrets sak 77/10, enstemmig vedtak.*
- *Utbyggingen vil gi liten negativ effekt på andre kjente interesser og hensyn i området.*
- *Ingen alternative løsninger som skåner kjente interesser bedre enn valgte løsning.*
- *Forutsetter en minstevannføring på 100 l/s, samt at det installeres forbitappingsventil i kraftverket. Rør- og vegtrase må legges utenfor registrerte rikmyrer i området.*
- *Dersom det gjennomføres ytterligere undersøkelser med hensyn til ål og hekkende fugl forutsetter kommunen å gjøres kjent med resultatet, for eventuelt å gis mulighet til ytterlige uttalelser.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver har lagt inn minstevannføring som et avbøtende tiltak, 100 l/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring. Usikkerheten knyttet til datakvaliteten på små vannføringer i vannføringskurvene for målestasjonene i området gjør at beregnede verdier for 5-persentil sommer- og vintervannføring er usikre. Hydrologisk vurdering av dette er gjort i søknadens avsnitt 2.2 og 3.1. Størrelsen på minstevannføringen er spesielt vurdert i forhold til konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsøkologi.*
- *Formålet med en forbitappingsventil er først og fremst bedring av forholdene for anadrom fisk ved kraftverksutløpet ved utilsiktet stopp eller utfall av kraftverket. Utbyggingen i Rapfossan berører ikke anadrom strekning siden oppgangshinderet, Storfossen, ligger vel 1 km nedstrøms kraftverket. Kostnaden for etablering, drift- og vedlikehold av en forbitappingsventil er videre vurdert opp mot konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsøkologi, og basert på dette ønsker ikke tiltakshaver å installere forbitappingsventil.*
- *Kommunen ønsker å være høringspart ved ytterligere undersøkelser knyttet til ål og hekkende fugl. Tiltakshaver finner det da naturlig at kommunen får oversendt AMBIOs notat (vedlegg).*

Statens vegvesen

- *Ingen spesielle merknader til selve utbyggingen.*
- *Forutsetter at det søkes Statens vegvesen om bruk av eventuelle adkomstveger til anlegget.*
- *Disse anlegges i tråd med Statens vegvesens krav til utforming.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver vil søke Statens vegvesen om bruk av adkomstveg til anlegget, og disse vil bli utformet i tråd med vegvesenets krav til utforming.*

Sametinget/Samediggi

- *Rapfossan kraftverk vil ikke medføre negative konsekvenser for Fovsen-Njaarke/Fosen reinbeitedistrikt.*
- *Understreker samtidig at det bør gjøres en samlet vurdering av alle utbyggingsplaner og tiltak innenfor reinbeitedistriktet.*
- *Det er ikke registrert samiske kulturminner som vil bli direkte berørt av den omsøkte utbyggingen.*
- *Det er registrert en boplass i området. Sametinget må derfor befare området for å kunne gi en endelig uttalelse, og henviser samtidig til kulturminneloven § 10, jf § 9 at tiltakshaver er ansvarlig for utgifter knyttet til befaringen.*
- *Understreker at markinngrep ikke igangsettes før området er befart og endelig uttalelse er gitt.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver har fått varsel fra Sametinget om befaring, og tiltakshaver har gitt samtykke til dekning av befaringskostnader.*
- *Sametinget har pr 13. mai 2011 ikke meldt om når befaringen vil finne sted.*

Statskog SF

- *Tidligere informert om tiltaket av grunneiere.*
- *Påpeker en feil i kartet i figur 7. Vegen er tegnet inn som traktorveg og den er tegnet for langt unna elva.*
- *Dambygging vil føre til at vannspeilet påvirkes oppstrøms inn til Oksvold statsallmenning. Vil sannsynligvis ikke ha en praktisk betydning.*
- *Utbygger må sikre at vegen ikke tar skade som følge av utbyggingen.*

NTEs kommentarer

- *Vegen vil bli hevet eller lagt lenger sør inn mot fjellet slik at høydeforskjellen i forhold til dagens vannstands nivå i elva ikke endres som en følge av utbyggingen.*

Noerhte-Trøndelagen båatsoe-burriej reereme /Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag

- *Er enige i vurderingen av konsekvensen for reindrift.*
- *Ber om involvering dersom anleggsarbeider forekommer i perioden november - januar.*

NTEs kommentarer

- *Tiltakshaver vil informere reindriftsforvaltningen om anleggsstart, samt aktiviteter i angitte periode.*

Norges Naturvernforbund

- *Går imot en utbygging av Rapfossan kraftverk.*
- *Påpeker manglende ornitologiske undersøkelser.*
- *Det er ikke gjennomført undersøkelser om det finnes ål i vassdraget.*
- *Det er registrert lakseyngel infisert med muslinglarver i vassdraget. Det påpekes at selv om forholdene i Oksdøla ikke ser ut til å gi livsgrunnlag for elvemusling er de faktiske forhold ikke undersøkt.*
- *Påpekes at utbyggingen vil være nok et arealinngrep som bidrar negativt for reindriften.*

NTEs kommentarer

- Det vises også her til notat fra AMBIO når det gjelder fugl og ål.
- Mht. muligheten for tilstedeværelse av elvemusling, så vises det til notat fra Anton Rikstad av 30.07.2010.

Forum for natur og friluftsliv i Nord – Trøndelag

- Redusert vannføring vil redusere elvas verdi som gyte- og oppvekstområde for stasjonær ørret.
- Registrering av lakseyngel infisert med muslinglarver i vassdraget. Mulighet for at det finnes elvemusling i Oksdøla.
- Undersøkelser om det finnes ål i vassdraget er ikke gjennomført.
- Dalen langs Oksdøla er en viktig grunnvannsressurs.
- Undersøkelser om hvorvidt en utbygging påvirker dette er ikke gjennomført.
- Selve fossen er et landskapselement som vil få redusert opplevelsesverdi etter en utbygging. Dam vil også være synlig.
- Det er registrert rikmyr langs rørtraseen. Traseen må endres for å unngå å skade disse.
- Feltundersøkelsene er foretatt på et for sent tidspunkt for å gi fullstendig observasjoner knyttet til biologisk mangfold og ornitologi.
- Den samlede virkningen av alle utbyggingsplanene i området vil påvirke reindriften i området.
- FNF-NT går imot en utbygging av Rapfossan kraftverk.

NTEs kommentarer

- Når det gjelder elvemusling og fisk, vises det til notat fra Anton Rikstad av 30.07. 2010.
- Ål er omtalt i AMBIOs notat av 15.04.2011.
- Rørledningen vil legges i kanten av inntegnet rikmyrsområde (mosaikk mellom rik- og fattigmyr). Det forsøkes å legge traseen inn mot fastmark / lyng og fururabber.
- Tiltakshaver vil benytte biolog ved endelig stikking av rørtraseen. ”

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

AMBIO miljørådgivning har gjort en vurdering av områdets potensial for hekkende fugl og sannsynligheten for at ål skal finnes i vassdraget i notat av 15.4.2010:

” Bakgrunn:

NTE har søkt om utbygging av Rapfossan kraftverk i Namdalseid kommune. I forbindelse med høring av søknad har fylkesmannen stilt krav om tilleggsundersøkelser av hekkende fugl og ål før de kan ta stilling til søknaden. Undertegnede, som har vært ansvarlig for utarbeiding av biologisk mangfold rapporten, er blitt bedt av NTE å kommentere disse kravene. Nedenfor er det gjort en vurdering av områdets potensial for hekkende fugl og sannsynligheten for at ål skal finnes i området.

Hekkende fugl:

Da feltarbeidet ble gjennomført i september måned, var dette minst to måneder for seint til å registrere hekkende fugler i området. For dette aktuelle området ved Rapfossan er det derfor gjort en vurdering av områdets potensial for hekkende fugler. Med grunnlag i egne erfaringer fra tilsvarende områder kan følgende konstateres:

- *Influensområdet har begrenset potensial for hekking av andefugler. I denne type elvestrekninger, med mye stryk og en strandsone av berg og stor stein, er det sjelden mange våtmarksfugler som hekker.*
- *Strandsnipe (røddlistet NT) kan være knyttet til elvestrekningen ovenfor inntaksområdet, men strekningen ned til kraftstasjonen vurderes som lite egnet for arten.*
- *Myrene som ligger i tilknytning til veitraseen har ikke et slikt omfang og utforming at de vil være viktige for verken vannfugl eller vadere.*
- *Lokaliteten er godt egnet for fossekall, både som næringsområde og som hekkeplass.*
- *Med et mulig unntak av spurvehauk huser influensområdet neppe hekkende rovfugler.*
- *Influensområdet vurderes som et ordinært innlandsområde der vanlige spurvefugler knyttet til barskog vil dominere fuglelivet.*
- *Det er ingen naturtyper i influensområdet som vil ha stor tetthet av hekkende fugler. Granskog, som dominerer området, er normalt ikke en spesielt rik naturtype for hekkende fugl.*
- *Det er ingen kjente leiker for skogfugl i området. Jerpe er knyttet til området.*
- *Området vurderes å ha et visst potensial for hekkende tretåspett. Andre spetter kan også finnes i området. Det finnes spredte holt med osp som kan være egnet for hekking av spetter.*

Det er lite trolig at et feltarbeid i området vil avdekke spesielt viktige forekomster av fugl. Av rødlistearter fuglearter er det kun hønehawk (NT), strandsnipe (NT) og fiskemåke (NT) som kan være knyttet til denne type områder i hekketiden. Hønehawk er kjent med en hekkeplass noe utenfor influensområdet for tiltaket, men har neppe reirplasser ved planlagte tiltaksområder. Det er ingen spesielt egnede områder for fiskemåke i område, men arten er kjent fra vassdraget.

Utfordringer med å gjennomføre feltarbeidet i en representativ periode for hekkende fugl

Hekkeperioden for fugl som er knyttet til dette området vil stort sett strekke seg fra mars — juli. De ulike fugleartene vil ha forskjellig hekkeperiode, men de fleste har egg eller reirunger i mai og juni. De sist ankomne trekkfuglene til området, som hagesanger og gulsanger, vil imidlertid ikke være på plass før i begynnelsen av juni. Dette betyr at et feltarbeid på fugl bør legges til etter denne perioden for å fange opp det som er av hekkende fugler i området. Når disse seine trekkfuglene ankommer området, vil imidlertid spettene og uglene gjerne ha store unger. De har også stort sett sluttet å synge (for spettene gjelder tromming som sang), og erfaringsmessig kan noen av de aktuelle artene lett overses i juni. Videre er det også andre arter som kan være problematiske å lokalisere under et feltarbeid i mai - juni. En art som kongeørn hekker for eksempel ofte ikke årvisst. Gjennomføres feltarbeidet under et år der de ikke hekker, vil det være vanskelig å lokalisere reir uten at ørnene er til stede. Andre rovfuglarter kan oppvise samme mønster. Korsnebber hekker ellers oftest om vinteren og tidlig vår, og i mai — juni vil de har forlatt området.

Når det gjelder andefugler, så vil denne gruppen som oftest være mulig å registrere tidlig på våren, dvs, før egglegging. Så snart hunnene har lagt eggene, skiller gjerne paret seg, og hannene søker da gjerne bort fra området. Rugende hunner kan være meget vanskelig å lokalisere. Dette betyr at det kan være vanskelig å lokalisere under et feltarbeid i mai — juni.

Den korte gjennomgangen ovenfor viser at selv et feltarbeid i en optimal periode for hekkende fugl ikke nødvendigvis er en gunstig periode for å registrere alle de arter og fuglegrupper som finnes i denne type områder. Videre bør en alltid ta hensyn til at også vegetasjonsbildet skal

være noenlunde representativt under feltarbeidet. For mange områder vil et feltarbeid i den beste perioden for hekkende fugl være for tidlig i forhold til flere av de vegetasjonsdannende planteartene i et område.

Ål:

Det er vel dokumentert at ål finnes i Oksdølavassdraget. Seinest i 2010 ble arten registrert på fire av fem elfiskestasjoner i Oksdøla (Berger 2011). Dette er alle stasjoner som ligger nedenfor Rapfossan.

Med grunnlag i opplysninger fra flere eldre i lokalsamfunnet, har det alle tider" vært ål i Altvatnet, som ligger like NØ for Rapfossan, men i en annen grein av vassdraget. De samme kilder (fire totalt) har aldri hørt om registreringer av ål ovenfor Rapfossan.

Det er heller ikke kjent noen offisielle funn av ål ovenfor Rapfossan. I Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no/>) er det kun registrert ål lenger nede i vassdraget.

Med grunnlag i opplysningen ovenfor, er det mye som taler for at ålen ikke klarer å forsere Rapfossan eller der elva går i en canyon like nedenfor fossen. Trolig er det mest problematisk for ålen å passere den nederste strekningen, dvs, nedenfor selve fossen. Her blir vannet presset sammen gjennom en smal kløft, som har bratte vegger på begge sider. Det anses som lite sannsynlig at ålen kan forflytte seg på sidene (og ovenfor) denne kløfta, da det er her tørt land. Dette betyr at ålen må gjennom kløfta. I store deler av året vil det være stri vannstrøm gjennom kløfta, noe som trolig gjør at ålen ikke klarer å passere denne 300 meter lange strekningen av elva. Ål har som kjent store problemer med å forsere strekninger med sterk strøm og raskere vannhastigheter (Thorstad et al 2011). Under perioder med liten vannføring vil det kanskje være mulig for ålen å passere dette området, men da kan selve Rapfossan være en større utfordring.

Når ålen ikke klarer å passere hindringene knyttet til Rapfossan, vil en utbygging av vassdraget ikke bety noe for utvandrende ål. Det aktuelle leveområdet for ål som kan bli påvirket av utbyggingen en ca 500 meters strekning mellom den aktuelle kløfta og kraftstasjonen. Selv om det ikke kjent at ål er registrert i dette området, vurderes det som mulig at ålen kan vandre opp til inngangen til kløfta. Det er likevel en usikkerhet knyttet til et potensielt vandringshinder som ligger ca 200 meter oppstrøms planlagt kraftstasjon. Her er det et parti i elva der vannet danner en liten foss.

Skulle det være ål som benytter de nederste 500 meterne av influensområdet i elva, er det lite trolig at en utbygging vil kunne gi særlige konsekvenser for den lokale populasjonen. Den aktuelle strekningen vurderes som et marginalt oppvekstområde for ål. Her er det overveiende partier med stryk og betydelig med grovt substrat og berg i elvebunnen."

På oppdrag fra NTE utførte Anton Rikstad undersøkelser angående tilstedeværelse av elvemusling og laks i Oksdøla 30.7.2010:

"Formål: Avklare om det finnes elvemusling og laks i øvre deler av Oksdølavassdraget (ovenfor Storfossen).

Bestilling: NTE v/Trine Riseth.

Metode: Fiske med elektrisk fiskeapparat og bruk av varmekikkert.

Oksdøla er lakseførende opp til Storfossen der riksvegen krysser elva. Det ryktes at laks unntaksvis kan ta seg opp fossen. Elektrisk fiske ble foretatt på antatt gunstig oppveksthabitat for laks på strekningen umiddelbart ovenfor Storfossen. 30 minutters fiske ga 12 elveaure mellom 5-15 cm.

Konklusjon: Det finnes ikke laks ovenfor Storfossen.

Elvemusling er ikke påvist i Oksdølavassdraget, men larver av elvemusling er en gang påvist på gjeller til lakseunger i nedre del av vassdraget. Potensielt gode elvemuslingbiotoper på strekningen mellom Storfossen og utløpet av Holmtjern ble undersøkt ved vading og bruk av vannkikkert. Verken levende muslinger eller døde skjell ble funnet.

Konklusjon: Det finnes ikke elvemusling på denne strekningen."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver er Altin Kraft AS som vil eie og drive kraftverket. Selskapet er eiet av grunneierne Solveig og Ole H. Melø (50 %) og NTE Energi AS (50 %).

Om søknaden

Altin kraft AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Rapfossan kraftverk i Oksdøla i Namdalseid kommune, Nord-Trøndelag fylke. Det søkes om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Søker ønsker å utnytte et fall på 77 m mellom inntak på kote 115 og kraftstasjon på kote 38 og vil gi en midlere årlig produksjon på ca. 5,5 GWh.

Utbyggingen av Rapfossan kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Rapfossan kraftverk vil utnytte vannføringen i Oksdøla som har utløp i fjorden ved Morka i Tøttedal, ca. 7 km nord for det tiltenkte tiltaket. Tiltaket ligger nordvest i Namdalseid kommune, ca. 20 km sørvest for Namsos i Nord-Trøndelag fylke.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på ca. 38,2 km². Høydeforskjellen i feltet er fra 612 moh til 115 moh. Nedbørfeltet har en snaufjellandel på 48 % og en effektiv sjøprosent på 1,73. Tiltaksområdet ligger øverst i en skogkledd og relativt trang dalgang som strekker seg 5 km ned til Oksdølas utløp ved fjorden. I tiltaksområdet åpner dalen seg noe opp og danner en relativt bred skogkledd dalgryte. Hoveddalen vider seg her ut mot den øvre delen av vassdraget i sør, mens en sidedal strekker seg østover. Denne sidegreinen inkluderer Altvatnet. I hele dette landskapsavsnittet er dalbunnen skogkledd og relativt flat, mens overgangen til fjellet delvis er bratt og med innslag av større og mindre brattberg. Oksdøla følger dalbunnen, og ligger i stor grad skjermet i skoglandskapet. Berggrunnen består av harde og vitringssterke bergarter. Vegetasjonen har et visst innslag av kalkkrevende planter. Områder med myr er vanlig i nærhet til elva.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Oksdøla er et uregulert vassdrag. Ved utløpet av Sandvatnet er det rester av en gammel tømmerfløtingsdam som i dag ikke har noen funksjon som reguleringsanlegg. Området er utbygd med skogsbilveier, bl.a. går det en skogsbilvei langs hele vassdraget. Det går en 22 kV linje inn langs fylkesvei 766 mot bebyggelse i området. I tillegg finnes det en 66 kV linje nord for Altvatnet.

Teknisk plan

Inntak

Inntaksmagasin er planlagt plassert på kote 115 på toppen av Rapfossan like nord for Rapheia. Inntaksdammen vil få en bredde på 15 m og en høyde på 2 m. Inntaksdammen vil ha et volum på 5000 m³ og vil strekke seg ca. 300 m oppstrøms inntaket.

Rørgate

Lengde på rørgate fra inntak til kraftstasjon blir ca. 900 m og vil gå på vestsida av elva de øverste 300 m. Deretter vil den krysse elva åpent i dagen, uten permanent broforbindelse. På hver side av elva vil det etableres et betongfundament/forankring med vingemur for tilbakeholdelse av grøftemassene. Rørgata vil gå langs østsiden de resterende 600 m. Røret med 1200 mm i diameter skal graves ned i grøft størstedelen av strekningen utenom der røret vil krysse Oksdøla. Rørgaten vil ifølge søknaden ha en bredde på ca. 20 m. Det vil i de øvre delene av traseen bli nødvendig med en del sprenging.

Under befaring la tiltakshaver frem forslag om alternativ rørtrasé for de 600 m på østsiden av elva. Alternativ trasé går ca. 40 m øst for omsøkte trasé. De øverste 300 m på vestsiden vil være uendret i forhold til søknaden.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert på østsiden av Oksdøla på kote 38. Kraftstasjonen vil få en Francisturbin med maks effekt på 1,9 MW. Turbinen vil ha maksimal slukeevne på 3,0 m³/s og minste slukeevne på 0,89 m³/s.

Generatoren vil ha en ytelse på ca 2,1 MVA og en spenning på 0,69 kV. Transformatoren vil ha en ytelse på 2,1 MVA og omsetning på 0,69 kV/ 22 kV.

Under befaring la tiltakshaver frem forslag om ny plassering av kraftstasjon på kote 38 ca. 40 m østover fra omsøkte plassering. Tiltakshaver mener terrenginngrepet blir langt mindre da det er bedre plass for etablering av tomt her.

Elektriske anlegg

Tilknytningspunktet er ca. 300 m fra kraftstasjonen. Fra kraftstasjonen og frem til eksisterende 22 kV linje vil det bli lagt jordkabel med 22 kV spenning.

Veier

Fra eksisterende skogsbilvei vil det anlegges en 300 m lang adkomstvei til kraftstasjonen. For bygging av den øvre delen av traseen og inntaksdammen planlegges det å anlegge en midlertidig anleggsvei for adkomst og transport. Dette vil involvere en elvekryssing der adkomsten planlegges på bru ca. 2,6 m rett over damkrona. Adkomsten foreslås dimensjonert for lastebil for drift og vedlikehold av inntaket.

Massetak og deponi

Egnede overskuddsmasser brukes om mulig lokalt på anlegget. Det kan bli aktuelt å tilkjøre masse fra lokale massetak. Grunneier har arealer som kan benyttes for ev. mellomlagring.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på ca. 38,2 km² ved inntaket. Vassdraget er preget av store flomhendelser både vår og høst. Lavvannføring opptrer gjerne om sommeren og i februar til mai.

Det eksisterer ingen måling av vannføringen i Oksdøla, og vannføringen er derfor estimert ut fra måleserie 138.1 Øyungen i perioden 1970-2007. I miljørapporten er vannføringsserien 133.2 Rødsjø i perioden 1916-2002 brukt. Effektiv innsjøprosent er på 1,73 %. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 152 og 204 l/s. Middelvannføringen er beregnet til 1,99 m³/s og alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 100 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,0 m³/s som tilsvarer ca. 150 % av middelvannføringen. Minste slukeevne vil være 0,89 m³/s som tilsvarer ca. 45 % av middelvannføringen. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 53,48 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon. I et år med middels vannføring vil det være 71 dager med tilrenning større enn maksimal slukeevne og 173 dager med tilrenning lavere enn minste slukeevne.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Rapfossan kraftverk til ca. 5,5 GWh fordelt på 3,25 GWh vinterproduksjon og 2,25 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 21,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,96 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Utbyggingen vil totalt beslaglegge ca. 21 daa, fordelt på inntak (ca. 1 daa), rørtrasé (ca. 18 daa), adkomstvei til kraftstasjon og kraftstasjon (ca. 2 daa).

Det er inngått avtale mellom Altin Kraft AS og grunneierne og fallrettseierne i forbindelse med den planlagte utbyggingen. Altin Kraft AS leier fallrettighetene og nødvendig grunn for tiltaket i 40 år. Fallrettseierne er følgende:

Solveig og Ole Herman Melø Gnr/bnr. 154/1

Svein Vindsetmo Gnr/bnr. 154/6, 8

Kristine Altin Gnr/bnr. 154/7

Even Mads Alte Gnr/bnr. 154/10

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er området definert som LNF-område. I følge søknaden kommer ikke tiltaket i konflikt med eksisterende reguleringsplaner i området.

Samlet plan (SP)

Vassdraget inngår ikke i SP for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke redusere INON områder.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 17.8.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Namdalseid kommune mener Rapfossan kraftverk vil gi liten negativ effekt på andre kjente interesser og hensyn i området, og bør av hensyn til den positive effekt tiltaket har på energitilførsel i regionen, og av hensyn til tiltakets næringsmessige betydning lokalt, gjennomføres. Kommunen mener det bør fastsettes vilkår om slipp av minstevannføring på 100 l/s, det må etableres en forbitappingsventil ved inntaket og at rør- og veitrasé legges utenfor registrerte rikmyrer i området.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag påpeker at naturmangfoldloven ikke er omhandlet i den fremlagte søknaden og at det dermed ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at FM kan avgi en høringsuttalelse. FM mener at særlig undersøkelser på ål og hekkende fugl er mangelfulle. På denne bakgrunn har Fylkesmannen fremmet innsigelse til planene.

Statens vegvesen påpeker at det må søkes om bruk av eventuelle adkomstveier til kraftanlegg/installasjoner, samt at disse anlegges i tråd med de krav Statens vegvesen har til utforming.

Statsskog påpeker at skogsbilveien som eies av Statskog ser ut til å bli påvirket oppstrøms inntaket. Her må utbygger sikre at veien ikke tar skade ved flom etc.

Sametinget skriver at tiltaksområdet ligger innenfor grensene til Fovsen-Njaarke/Fosen Reinbeitedistrikt, men at tiltaket i seg selv ikke vil medføre store negative konsekvenser for reinbeitedistriktet. Videre vil de understreke nødvendigheten av en vurdering av samlet belastning av alle utbyggingsplaner og tiltak innenfor reinbeitedistriktet. Sametinget skriver at det pr. dags dato ikke er registrert samiske kulturminner som vil bli direkte berørt av tiltaket, men at det ikke kan utelukkes at det kan finnes samiske kulturminner som kan bli berørt av tiltaket pga. at det ikke er blitt gjort systematiske registreringer. Sametinget understreker at det ikke under noen omstendigheter kan iverksettes markainngrep i det omsøkte området før det er befart og Sametinget har avgitt sin endelige uttalelse.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag mener at tiltaket sannsynligvis ikke vil medføre endring i bruken av området. Elva har ingen funksjon som stengsel for rein og adkomstveien vil heller ikke gi

økt ferdsel inn i området. Det påpekes at hvis anleggsarbeidet skal skje i perioden november – januar bør reinbeitedistriktet involveres slik at det ikke medfører negative konsekvenser for reindriften.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går imot konsesjon og mener at kravene til § 7 i naturmangfoldloven ikke er oppfylt. De mener de ornitologiske undersøkelsene er mangelfulle og påpeker at det ikke er gjort undersøkelser på tilstedeværelse av ål. De påpeker også at det er registrert lakseyngel med muslinglarver i vassdraget, og at elva ikke er undersøkt mht elvemusling.

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag (FNF-NT) mener at ut ifra de opplysningene som har kommet frem i konsesjonssøknaden vil de ikke tilrå en utbygging. FNF-NT mener at for å redusere konsekvensene av raske endringer i vannstand pga start/stopp av kraftstasjonen er installasjon av en forbitappingsventil en mulighet. De påpeker at det er registrert lakseyngel infisert med muslinglarver og at det ikke er foretatt undersøkelser mht ål. FNF-NT mener at det ikke er undersøkt grundig nok hvordan grunnvannsressursene blir påvirket ved en utbygging. De anbefaler at rørgata legges slik at den unngår områdene med rikmyr. I tillegg påpeker de at feltundersøkelsen er utført for sent til å få et riktig artsbilde angående planter og hekkende fugl. Nord-Trøndelag Turistforening, Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag og Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag har sluttet seg til uttalelsen.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 5,5 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra til å styrke næringsgrunnlaget for tiltakshaver og grunneierne, og kan bidra til å opprettholde lokal verdiskapning.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Oksdøla på omkring 900 m mellom inntak og kraftstasjon, og vil medføre negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet i og langs elva og redusere Rapfossan som landskapselement.
- Åpen rørgate over Oksdøla vil medføre tekniske inngrep som vil være negativt i landskapsbildet. Kraftstasjonsplasseringen vil føre til et inngrep som vanskelig lar seg gjennomføre på en landskapsmessig god måte.

NVEs vurdering

Innsigelse

I brev av 26.7.2011 fremmet FM innsigelse til tiltaket. Bakgrunnen for innsigelsen er at FM mener at miljøundersøkelsene i forbindelse med søknaden er mangelfull. Høringsfristen i denne saken gikk ut 20.11.2010. I henhold til vannressursloven § 24, jf. plan og bygningsloven § 5-4, 5. ledd skal innsigelse fremmes så tidlig som mulig og senest innen høringsfristen. Innsigelsen fra FM får derfor ikke betydning for videre behandling av saken. Vi vil likevel bemerke at begrunnelsen for innsigelsen er drøftet lengre bak.

Det er søkt om konsesjon for bygging av Rapfossan kraftverk i Namdalseid kommune. Kraftverket vil ha inntak på kote 115 og kraftstasjon på kote 38.

Namdalseid kommune, Sametinget, Statsskog og Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag er positive til en utbygging på visse forutsetninger. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener at naturmangfoldloven ikke er omhandlet i den fremlagte søknaden og at det dermed ikke foreligger et faglig tilfredsstillende beslutningsgrunnlag som gjør at FM kan avgi en høringsuttalelse. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag og Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag går imot prosjektet. Statens vegvesen har kommentarer til sitt fagområde.

Om søknaden

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med en slukeevne tilsvarende 150 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 100 l/s hele året, vil dette gi en restvannføring på ca. 120 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 71 dager i et middels vått år. I 173 dager vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 42 l/s ved kraftstasjonen.

Selv etter en ev. utbygging vil det i perioder med store flomtopper gå mye vann i Oksdøla, men disse vil bli noe dempet. NVE har ellers merket seg at kraftverket er planlagt med en relativt høy verdi for minste slukeevne. Det gjør at i lavvannsperioder vil kraftverket ikke være i drift.

Grunnvann, flom og erosjon

I følge NGUs brønn database, utgjør dalgangen langs Oksdøla like oppstrøms inntaket og nedover til Lyngstad en viktig grunnvannsressurs. Det er ikke registrert grunnvannsbrønner som ligger ned mot den aktuelle delen av elva. FNF-NT mener det ikke er undersøkt grundig nok om en utbygging av elva vil påvirke dette.

Statskog SF påpeker at det ser ut til at vegen tangerer kote 117 ca 100-200 m oppstrøms inntaket. Her må utbygger sikre at vegen ikke tar skade ved flom etc. Søker kommenterer at vegen vil bli hevet eller lagt lenger sør inn mot fjellet slik at høydeforskjellen i forhold til dagens vannstandsnivå i elva ikke endres som en følge av utbyggingen.

Strekket mellom Altvatnet og Hemnaåa består hovedsakelig av fluviale avsetninger, noe som indikerer at det kan være et betydelig potensial for grunnvann der. Strekket er registrert i forbindelse med EUs direktiv grunnvann som en forekomst som heter "Oksdøla". Kriteriet for å bli registrert i denne databasen er at området antas å ha et betydelig grunnvannspotensial. NGU's database viser at det er en fjellbrønn rett ved Hemnaåa som har registrert at det er 4,5 m ned til fjell. NVE mener at lite av det totale området blir påvirket ved fraføring av vann siden kraftstasjon er plassert rett oppstrøms utløpsbekken til Altvatnet. NVE mener at med en helårig minstevannføring så vil ikke grunnvannsspeilet endres vesentlig.

NVE forutsetter at søker ved en ev. utbygging tar de nødvendige hensyn ang den nevnte veistrekningen.

Flora og fauna

Ifølge AMBIO finnes det bevaringsverdige rikmyrer i skogen langs Oksdøla. Ut i fra DN-håndbok 13 (2007) har disse fått verdien B, viktig.

Namdalseid kommune og FNF-NT mener at rørgate og veitrasé må legges utenfor registrerte områder med rikmyr ved en ev. konsesjon. Tiltakshaver vil legge rørtraseen i kanten av områdene med rikmyr, og inn mot fastmark/lyng og fururabber. Tiltakshaver vil benytte biolog ved endelig stikking av rørtraseen.

Det er også registrert områder med svært viktig kystgranskog som dekker relativt store arealer i dalbunn og dalsider i kommunen. Ifølge AMBIO er det registrert et område med svært viktig kystgranskog på motsatt side av elva i forhold til planlagt kraftstasjon. Det er også forekomster av kystgranskog i tiltaksområdet, men lokalitetene fremhever seg ikke som viktige (AMBIO).

Utover rikmyr og kystgranskog er det ikke blitt gjort spesielle funn av viktige naturtyper i tiltaksområdet.

Det er observert fossekall på berørt elvestrekning, og vintererle er hyppig observert i grenseområdet mellom Nord- og Sør-Trøndelag. Mindre vannføring i elva i hekkesesongen vil gi lavere lydnivå fra fosser og stryk slik at fossekallens hekkeplasser kan bli avslørt når ungene tigger etter mat. Fossekallen er også avhengig av åpent vann vinterstid. NVE mener derfor at fossekallen kan få forringet livsmiljøet sitt dersom Rapfossan kraftverk blir bygget. Den er ingen truet art i Norge, men står på Bernkonvensjonens liste II. For å kompensere for tapet av gode hekkeplasser kan det settes opp predatorsikre hekkedasser på egnede steder. Etter standardvilkår for naturforvaltning kan Fylkesmannen gi pålegg om etablering av egnede hekkeplasser for fossekall. For å sikre bunndyrproduksjon som næringsgrunnlag for fossekallen, bør det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året. Med slike tiltak mener NVE at negative virkninger for fossekall vil være begrenset.

Området utgjør i følge AMBIO en perifer del av leveområdet for et territorielt par kongeørn. Kongeørnen var tidligere rødlistet med kategori NT i Norsk rødliste 2006, men er nå fjernet fra Norsk rødliste for arter 2010.

Etter NVEs vurdering vil ikke en utbygging av Rapfossan kraftverk være til en slik skade eller ulempe for terrestrisk flora eller fauna at det er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Ved en ev. konsesjon til Rapfossan kraftverk vil NVE sette som vilkår at rørgate samt vei skal stikkes endelig i samarbeid med biolog.

Fisk og ferskvannsbiologi

Oksdøla er lakse- og sjørrettførende opp til Storfossen som ligger ca. 1 km nedstrøms omsøkt kraftstasjon. Det hevdes at laksen kan ta seg opp Storfossen. Derfor ble det foretatt elektrisk fiske på gunstig oppveksthabitat rett oppstrøms Storfossen den 30.7.2010. Storfossen ligger ca. 1 km nedstrøms omsøkte kraftstasjonsplassering. Det ble registrert ørret, men ikke laks på strekningen. I miljørapporten opplyses det at de beste gyte- og oppvekstområdene for stasjonær ørret finnes noe oppstrøms omsøkt inntaksplassering og nedstrøms omsøkt kraftstasjonsplassering. Inntaksdammen vil kunne redusere gyte- og oppvekstområde oppstrøms inntaket. I følge AMBIO vil den lokale ørretbestanden bli marginalt berørt, forutsatt forbitappingsventil.

Det har ikke vært påvist elvemusling i Oksdølavassdraget, men larver av elvemusling har vært registrert ved et tilfelle på lakseyngel. Elvemusling har status som sårbar (VU) i Norsk Rødliste (2010). Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag og FNF-NT påpeker mangel på undersøkelser av

tilstedeværelse av elvemusling i Oksdøla. Potensielt gode elvemuslingbiotoper på strekningen mellom Storfossen og Holmtjern (ca. 1,7 km oppstrøms kraftstasjonen) ble undersøkt av AMBIO den 30.07.2010 uten å finne verken levende eller døde skjell.

For å redusere negative konsekvenser ved start/stopp av kraftstasjonen mener FNF-NT at installering av forbitappingsventil kan være et alternativ. Namdalseid kommune stiller som krav at det installeres forbitappingsventil i inntaket for mest mulig skånsom regulering av påslipp i elva ved en ev. konsesjon.

Tiltakshaver mener at tiltaket ikke berører anadrom strekning siden oppgangshinderet, Storfossen, ligger ca. 1 km nedstrøms kraftstasjonen. Kostnaden for etablering, drift- og vedlikehold av en forbitappingsventil er videre vurdert opp mot konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsøkologi, og basert på dette ønsker ikke tiltakshaver å installere forbitappingsventil.

FM, Naturvernforbundet og FNF-NT påpeker mangel på undersøkelser av ål i vassdraget. Ifølge notat fra AMBIO er det vel dokumentert at det finnes ål i Oksdølavassdraget. I 2010 ble ål registrert på fire av fem elfiskestasjoner i Oksdøla. Disse stasjonene ligger nedenfor Rapfossan. Det opplyses fra lokale kilder at det alltid har vært ål i Altvatnet, som ligger i en annen gren av vassdraget like NØ for Rapfossan. De samme kildene har aldri hørt om registreringer av ål ovenfor Rapfossan. Notatet vurderer at ålen kan vandre opp til et vandringshinder (trang kløft) som ligger ca. 500 m oppstrøms planlagt kraftstasjon, men at strekningen vurderes som et marginalt oppvekstområde da det er overveiende partier med stryk og grovt substrat og berg i elvebunnen.

NVE er enig med Namdalseid kommune og FNF-NT at det må installeres en omløpsventil, men vil bemerke at en omløpsventil er et kraftverksarrangement, og skal ikke installeres i inntaket. Plassering av kraftstasjon vil etter NVEs vurdering berøre en del av Oksdøla som ikke har verdier for fisk. Det er derimot viktig å ivareta gyteområder for laks og sjørret lengre ned i vassdraget.

Samlet sett mener NVE at de negative konsekvensene for fisk og ferskvannsbiologi kan aksepteres, forutsatt at utbyggingen gjøres i tråd med fastsatte vilkår og med gjennomføring av avbøtende tiltak, som slipp av minstevannføring og installering av omløpsventil.

Forholdet til naturmangfoldloven og kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldloven (nml) trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Jf. nml § 8 skal en offentlig beslutning så langt det er rimelig, bygge på kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i influensområdet i forbindelse med konsesjonssøknaden. Kartleggingen er utført 7-8.9.2006 av AMBIO Miljørådgivning AS. Det ble ikke funnet rødlistearter ved kartleggingene, men det er opplyst at det finnes gaupe (VU) og et territorielt par kongeørn i tiltaksområdet. NVE har senest den 19.12.2011 søkt i DN's naturbase og artsdatabankens artskart uten at det har kommet frem noen nye relevante opplysninger.

Kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet §§ 8 og 9

FM mener at feltarbeid så sent som i september beskriver noe av miljørapportens mangler som et faglig beslutningsgrunnlag i en høringsuttalelse. FM og Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag pekte på at det måtte gjennomføres tilleggsundersøkelser på ornitologi og ål. NVE oppfordret søker til å ta kontakt med relevante fagmiljøer for støtte innen disse tema.

AMBIO gjør en vurdering av tilstedeværelse av ål og hekkende fugl i notat av 15.04.2010. På oppdrag fra NTE utførte Anton Rikstad den 30.07.2010 en undersøkelse for å avklare om det finnes elvemusling og laks ovenfor Storfossen i Oksdølavassdraget. For diskusjon av resultatene, se ovenstående avsnitt "*Flora og fauna*" og "*Fisk og ferskvannsbiologi*".

NVE har vurdert kunnskapsgrunnlaget på ornitologi og er enig med FM i at befaringsbefaring i september er for sent til å kartlegge hekkende fugl, men at det ikke er rom for å kreve ornitologiske tilleggundersøkelser på generelt grunnlag. Kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade. Etter vårt syn vil risikoen for å påvirke fuglearter utilbørlig i en slik sak som ikke innehar reguleringer eller berører viktige våtmarksområder være begrenset så lenge det settes krav om noe minstevannføring. Vi vil også tilføye at det ikke er satt som krav at slike undersøkelser skal gjøres i et bestemt tidsrom i den veilederen som er utarbeidet i fellesskap av DN og NVE om biologisk mangfoldundersøkelser.

NVE mener at kunnskapsgrunnlaget ut fra sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet er i samsvar med de krav som følger naturmangfoldloven § 8, og ved slipp av en helårig minstevannføring, installering av omløpsventil og unngå områdene med rikmyrsområder mener NVE at § 9 i naturmangfoldloven er ivarettatt.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Sumvirkninger utgjør her de samlede konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre inngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjektet kan ha relativt begrensede negative virkninger for allmenne interesser kan flere tiltak i sum få store konsekvenser. Gjennom konsesjonsbehandlingen må NVE vurdere den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven i Ot.Prp. nr. 39 (1998-1999), side 105 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007), samt i naturmangfoldloven § 10 "økosystemtilnærming og samlet belastning".

For dette tiltaket har det vært påpekt av Sametinget og FNF-NT (m.fl.) nødvendigheten av at det gjøres en vurdering av de samlede effektene av alle utbyggingsplaner og tiltak innen fagtema reindrift, her vil det si innenfor Fovsen-Njaarke/Fosen reinbeitedistrikt.

NVE har behandlet og har under behandling flere vindkraftsaker i Namdalseid og omkringliggende kommuner. Innvordfjellet vindkraftverk, Breivikfjellet vindkraftverk og Jektheia vindkraftverk er alle prosjekter som NVE nå har inne til behandling. NVE avsto Rapheia vindkraftverk i 2010. I vedtaket ble det lagt avgjørende vekt på at ytterligere utbygging innenfor sentrale og viktige høst og vinterbeiter til driftsgruppen kan være til vesentlig ulempe for reindriften. Jektheia/Øyenskavlen vindkraftverk, Beingårdsheia/Mefossheia vindkraftverk, Storsnøheia vindkraftverk er alle prosjekter i Namdalseid som etter en helhetlig vurdering hvor hensynet til manglende lokal/regional aksept og reindrift er vektlagt, ikke har blitt prioritert, og NVE har anbefalt at prosjektene blir trukket.

I Namdalseid er det gitt ny konsesjon til to gamle kraftverk, Storfossen og Lillefossen Kraftverk. Disse prosjektene ligger ca. 12 km nord for Rapfossan. Kvennabekken som ligger 14 km sør for Rapfossan er omsøkt. I tillegg er det søkt om å bygge ut Kvernabekken, der kraftstasjonen vil ligge bare ca. 50 m unna Rapfossan kraftstasjon, dersom det blir gitt konsesjon..

NVE mener at temaet rein og områdebruk er tilstrekkelig belyst gjennom utredningene som allerede er gjort. Antallet vassdragsreguleringer i området og virkningene av disse er etter NVEs syn ikke av en slik art at konsekvensene av en utbygging av Rapfossan kraftverk vil medføre uakseptable konsekvenser for reindriften. Vi vil også bemerke at Reindriftsforvaltningen ikke har vesentlige merknader til tiltaket og at reinbeitedistriktet ikke har sendt inn høringsuttalelse.

Ved å legge sterk vekt på avbøtende tiltak som tilpassing av anleggstida og i størst mulig grad nedgravd rørgate mener NVE at Rapfossan kraftverk ikke vil bidra til at de samlede konsekvensene for reinnæringen blir uakseptable.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Nml § 11 fastslår at tiltakshaver skal dekke kostnader ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som utbyggingen kan volde, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en eventuell konsesjon vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Det følger av nml § 12 at det skal brukes driftmetoder og teknikker som unngår eller begrenser skader på naturmangfoldet, som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er forhold som ivaretas gjennom en godkjenning av detaljplan og oppfølging av anlegget i en byggeperiode, dersom det gis konsesjon.

Kulturminner

Ifølge søknaden er det ikke kjent at det forekommer automatisk fredete kulturminner eller nyere kulturminner i tiltaksområdet. Søk i kulturminnedatabasen "askeladden" 08.12.2011 ga ingen treff.

Sametinget opplyser at det pr. dags dato ikke er registrert samiske kulturminner som vil bli direkte berørt av tiltaket, men at det heller ikke har blitt gjennomført systematiske registreringer i området. Det er registrert en samisk boplass som ifølge søknaden ligger ca. 3 km øst for tiltaksområdet. Sametinget understreker at det ikke under noen omstendigheter kan iverksettes markinngrep i tiltaksområdet før det er befart. Sametinget har sent ut varsel om befarings til søker.

NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. funn kan ivaretas gjennom standardvilkår om kulturminner. Fylkeskommunen må varsles ved en ev. konsesjon.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Tiltaket ligger i en overgangssone mellom landskapsregion 15 "Lågfjellet i Sør-Norge" og region 25 "Fjordbygdene på Møre og Trøndelag" (Puschman 2005). Tiltaksområdet ligger øverst i en skogkledd og relativt trang dalgang som strekker seg 5 km ned til Oksdølas utløp ved fjorden. I tiltaksområdet åpner dalen seg noe opp og danner en relativt bred skogkledd dalgryte. Hoveddalen vider seg her ut mot den øvre delen av vassdraget i sør, mens en sidedal strekker seg østover. Denne sidegreinen inkluderer Altvatnet. I hele dette landskapsavsnittet er dalbunnen skogkledd og relativt flat, mens overgangene til fjellet er delvis bratte og med innslag av større og mindre brattberg. Området er delvis preget av moreneavsetninger. Skogen i området består av blandingsskog dominert av bjørk og gran. Lokalt er innslaget av myr relativt stort, noe som bidrar til å splitte opp skogområdene.

Det påvirkede området ligger i stor grad skjermet i skoglandskapet. På nært hold fra bl.a. skogsbilveien er imidlertid Rapfossan en mektig foss, og en ev. utbygging vil føre til at denne vil bli redusert som landskaps- og opplevelseselement. Det finnes også flere jettegryter i fossen.

Ambio vurderer det samlede virkningsomfanget for landskapet som tiltaksområdet inngår i som lite/middels, og de samlede konsekvensene vurderes å være små negative. Ved en ev. utbygging vil det bli mest lokale virkninger når det gjelder fagtema landskap. FNF-NT mener at området som friluftslivsområde vil bli vesentlig redusert.

Når det gjelder utforming av kraftstasjonsplassering så er NVE av den oppfatning at dette vil bli et betydelig terrenginngrep. Dette gjelder både for opprinnelig omsøkt plassering og planendringen der man har flyttet stasjonen ca. 40 m østover. Terrengtet ned mot kraftstasjonen er veldig bratt og det er lite areal mellom skråning og elv. Det vil her bli en stor skjæring, mye masser må bort og det vil etter NVEs mening bli vanskelig å få terrengtet satt i stand igjen på en bra landskapsmessig måte. På grunn av at området er generelt lite brukt og ligger skjermet til, vil inngrepet kun få lokale landskapsmessige virkninger, og NVE finner derfor at inngrepet vil være akseptabelt. Det vil være viktig ved en ev. konsesjon at det legges vekt på en god landskapsmessig utforming av kraftstasjon i detaljplanen.

Grunnen ved kraftstasjonen er ikke beskrevet i søknaden. Ved en ev. konsesjon vil vi kreve at det blir gjort en geoteknisk undersøkelse før anleggsfasen. Dette for å vurdere om det planlagte tiltaket har tilstrekkelig sikkerhet mot skred både i anleggsfasen og permanent.

Rapfossan er et lokalt opplevelsesområde for friluftslivet. Området har en tett elgbestand, og i jakttiden utøves det jakt i influensområdet. Det jaktes også på skogsfugl, rådyr og hjort i området. Om høsten er det noe sopp- og bærplukking. Tiltaksområdet benyttes ellers i liten grad til friluftsliv, og berørt elvestrekning har liten betydning for fiske. Ambio vurderer en utbygging til å gi middels negative virkninger for friluftsliv. Med friluftslivsområdenes lokale verdi, vil konsekvensen bli liten negativ.

Etter NVEs vurdering er det først og fremst redusert vannføring i Oksdøla og selve kraftstasjonsbygget som vil påvirke landskapet ved en ev. utbygging. Elven er i størsteparten lite synlig fra veien og området er lite benyttet i friluftslivssammenheng. NVE er av den oppfatning at slipp av minstevannføring på strekningen kan ta vare på noe av områdets landskapsverdi.

Andre samiske interesser

Utover kulturminner omtalt foran og reindrift nedenfor, har ikke NVE kjennskap til at andre samiske interesser berøres.

Reindrift

Tiltaksområdet inngår i Fosen reinbeitedistrikt og i miljørapporten opplyses det at området bare brukes sporadisk av tamreinen. I følge Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag brukes området senhøstes og tidlig vinter. Området rundt Rapheia og videre sør benyttes som sent vinterbeite. I miljørapporten vurderes tiltaket ikke å få noen negative virkninger for reindrift og reinbeite. Reindriftsagronomen er enig i vurderingen fra miljørapporten, og mener at tiltaket sannsynligvis ikke vil medføre endringer i bruken av området. Se omtale foran ang. samlet belastning.

Hvis anleggsarbeider skal skje i perioden nov - jan bør reinbeitedistriktet involveres, slik at det ikke medfører negative konsekvenser for reindriften.

Samfunnsmessige virkninger

Bygging av Rapfossan kraftverk vil utover en økning på inntil 5,5 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon ifølge søker bidra til lokal sysselsetting og verdiskaping, samtidig som satsingen på småkraftverk kan gi bedre grunnlag for lokalt næringsliv og økt bosetting i distriktene. NVE slutter seg til dette, men vil påpeke viktigheten av at allmenne interesser i tilstrekkelig rad ivaretas ved en ev. konsesjon gjennom fastsetting av vilkår som avbøter ulempe.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

De største ulempene ved tiltaket er etter NVE sitt syn plassering av kraftstasjon i et særdeles krevende terreng. Her må det legges stor vekt på en god landskapsmessig utforming og istandsetting.

NVE mener at det må gjennomføres avbøtende tiltak dersom Rapfossan kraftverk skal få konsesjon. Ved å slippe tilstrekkelig minstevannføring gjennom hele året og installere en omløpsventil vil en til en viss grad kunne opprettholde forholdene for fisk, fossefall og bunndyrfauna i elva. Det vil være viktig ved en ev. konsesjon at man unngår å berøre områder med rikmyr.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Altin Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Rapfossan kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Altin Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 300 m jordkabel med 22 kV spenning til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

NTE Nett er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Altin Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NTE Nett AS har uttalt at det må påregnes et anleggsbidrag ved tilkobling av Rapfossan kraftverk. Det er i følge NTE Nett AS kapasitet fra transformator og videre i nettet.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf.

konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,99
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,1
5-persentil sommer	m ³ /s	0,152
5-persentil vinter	m ³ /s	0,204
Største slukeevne	m ³ /s	3,0
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	150
Minste slukeevne	m ³ /s	0,89

Søker har foreslått en helårig minstevannføring på 100 l/s som tilsvarer estimert alminnelig lavvannføring ved inntaket. Namdalseid kommune setter som forutsetning for gjennomføring av tiltaket at det slippes 100 l/s minstevannføring.

Ifølge miljørapporter og høringsinstanser er det ikke registrert rødlistede arter som er avhengig av stor vannføring eller fuktighet fra elva. Tiltaket er ventet å gi liten negativ konsekvens for biologisk mangfold. Oksdøla er et lakse- og sjørrettførende vassdrag opp til Storfossen, som ligger ca. 1 km nedstrøms omsøkt kraftstasjon.

Vinteren er ofte en kritisk periode for faunaen i og ved vassdrag. Bunnfaunaen i rennende vann er i stor grad basert på plantemateriale som kommer fra land. Høsten er en tid med tilførsel av organisk plantemateriale til vassdraget. Biomassen og aktiviteten i elva er derfor også høy om vinteren. Høy metabolisme ved lave temperaturer er en tilpasning for å utnytte perioder med stor tilførsel av organisk materiale om høsten, og nedbrytningen av dette gjennom vinteren. For eksempel er 23 av 25 norske steinfluearter hovedsakelig planterestetere, og om lag 85 % av disse har en ettårig livssyklus med vekst i vinterhalvåret. NVE er derfor av den oppfatning at det bør slippes minstevannføring som ivaretar noe av økologien i vassdraget hele året. Dette vil også være viktig for fossefall og ev. vintererle.

Av hensyn til de økologiske forholdene i og langs elva og vassdragets verdi som landskapselement, mener NVE at det må slippes en minstevannføring forbi inntaket til kraftverket på 150 l/s hele året. Kravet til minstevannføring og periodene med overløp vil etter NVEs syn i tilstrekkelig grad være med å opprettholde levevilkårene for det biologiske livet i og langs elva.

NVE har beregnet at kravet til slipp av minstevannføring vil gi en brutto produksjonsreduksjon på om lag 0,3 GWh i forhold til søkers forslag til slipp av minstevannføring. Nettotapet vil være mindre da det må påregnes flomoverløp i perioder. Videre må kraftverket uansett forventes å stå i perioder med lite tilsig, spesielt om vinteren. Kravet vil etter NVEs vurdering ikke ha avgjørende betydning for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike situasjoner ikke være i drift.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Med bakgrunn i Oksdølas betydning som gyteområde for laks og sjørøret mener NVE at det skal installeres en forbislippingsanordning i kraftverket. NVE operer vanligvis med at denne skal ha en kapasitet på 50 % av maksimal slukeevne. NVE har beregnet at restfeltet mellom inntak og Storfossen, som er oppgangshinder for anadrom fisk, bidrar med omlag 650 l/s. Dette er en såpass høy restvannføring at 50 % av maksimal slukeevne virker noe i overkant. Nyere forskning kan tyde på at 50 % av middelvannføringen kan være tilstrekkelig vannmengde for å unngå tørlegging av viktig elveareal. På bakgrunn av dette mener NVE at forbislippingsanordningen skal ha en kapasitet på 500 l/s. Teknisk løsning for dette inngår som del av detaljplangodkjenningen dersom denne ivaretar de samme hensyn som en omløpsventil.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	115 moh
Kraftstasjon (kote)	38 moh.
Valg av alternativ	Justert plassering av kraftstasjon, ca. 40 m øst for omsøkte plassering.
Største slukeevne	3,0 m ³ /s
Minste slukeevne	0,89 m ³ /s
Vannvei	Helt nedgravd unntatt ved kryssing av Oksdøla.
Spesielle føringer for rørgate	Justert plassering av rørgate, ca. 40 m øst for omsøkte trasé. Skal ikke berøre områder med rikmyr. Endelig stikking av trasé skal skje i samarbeid med biolog.
Vei	Midlertidig anleggsveg i øvre delen av traseen på nordvestsiden av elva. Permanent for bygging av inntak og for fremtidig tilsyn.

	Eksisterende skogsbilveg brukes som adkomst opp til inntaksområdet. Permanent atkomstvei bygges til kraftstasjonen som skal stikkes i samarbeid med biolog.
Annet	Om anleggsarbeid skal skje i perioden november – januar skal reinbeitedistriktet involveres.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Som nevnt under ”*Landskap friluftsliv og brukerinteresser*” er kraftstasjonsplasseringen spesielt teknisk krevende. Kraftstasjonsplassering er skissert i e-post av 11.11.2011. Utbygger må legge spesiell vekt på en god landskapsmessig utforming av kraftstasjon. Endelig plassering og utforming av kraftstasjon må komme fram i detaljplanen.

Når det gjelder plassering av kraftstasjon skal tiltakshaver/kommune sørge for at geotekniker får vurdert om det planlagte tiltaket har tilstrekkelig sikkerhet mot skred både i anleggsfasen og permanent. Det er viktig at tiltaket ikke øker faren for skred for omkringliggende areal og eksisterende bebyggelse. Kravene til sikkerhet framgår av kapittel 7 i byggteknisk forskrift, TEK10, med tilhørende veiledning.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen unntagen ved kryssing av Oksdøla dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. FM kan i medhold av dette vilkåret pålegge etablering av hekkedasser for fossefall langs utbyggingsstrekningen.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra Sametinget kommer inn under dette vilkåret.

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Tiltaket vil berøre en traktorvei eid av Statskog SF. Tiltakshaver må påse at høydeforskjellen i forhold til dagens vannstands nivå i elva ikke endres som følge av utbyggingen.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.